

P. 2842

Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem

NR. 5 (13)

M A J 1938 R.

ROK II

ATELIER ST. GENIUSZ KATOWICE

KOMINIARZ POLSKI

ORGAN ZAWODOWY KOMINIARSTWA POLSKIEGO

Treść numeru: Nowelizacja Prawa przemysłowego. *M. K.* — Poświęcenie krzyża na grobie Patrona Korporacji Lwowskiej. — Kominiarze na kursach oficerów Straży pożarnej. — Sprawa anten radiowych. — Sejmikowi kominiarze. — Z życia organizacyjnego. — Odpowiedzi redakcji.

Dnia 12 maja mija 3 lata od chwili, gdy serce Budowniczego Odrodzonej Ojczyzny przestało bić. Łącząc się z całym Narodem w hołdzie dla pierwszego Marszałka — ślubujemy wszystkie siły oddać na służbę Ojczyzny, by się stać godnymi nazwy wykonawców Jego testamentu.

Poświęcenie krzyża na grobie śp. Rudolfa de Magocsy, Patrona Korporacji lwowskiej

Zarząd Korporacji Koncesjonowanych Przemysłowców Kominiarskich województwa lwowskiego we Lwowie zaprasza niniejszym wszystkich koncesjonariuszów kominiarskich, ich rodziny i współpracowników na uroczystość poświęcenia krzyża na grobie śp. Rudolfa Magocsy, kominiarza podporucznika wojsk powstańczych z roku 1863/4, Patrona Korporacji Kominiarzy województwa lwowskiego, która to uroczystość odbędzie się we Lwowie, na cmentarzu janowskim dnia 15 maja 1938 r. o godzinie 12 w południe. — Uroczystość tę urządza Polskie Towarzystwo Wojewódzkie Opieki nad Grobami Bohaterów we Lwowie w porozumieniu z Korporacją. W uroczystości weźmie udział całe społeczeństwo Lwowa, przedstawiciele Władz administracyjnych i wojskowych, wojsko, oraz kominiarze z rodzinami.

W związku z powyższym Polskie Towarzystwo Opieki nad Grobami Bohaterów zwróci się do wszystkich Korporacji Kominiarskich na terenie Państwa jak i pojedynczo do wszystkich koncesjonariuszów na terenie województwa lwowskiego o nadsyłanie choćby najskromniejszych kwot, które zasilić mają fundusze Towarzystwa, które pokryć mają w całości koszty, związane z wystawieniem krzyża a następnie pomnika na grobie śp. Rudolfa Magocsego, oraz wykonania odpowiedniego ogrodzenia go.

Upraszamy przeto wszystkich, by nie uchylali się od skromnych chociażby datków na ten cel przeznaczonych i takowe bezzwłocznie wysyłali na adres Polskiego Towarzystwa Wojewódzkiego Opieki nad Grobami Bohaterów we Lwowie, ul. Kurkowa 12.

Kominiarze na kursach oficerów Straży Pożarnej

Kurs naczelników straży pożarnych. — W miesiącu marcu br. odbył się we Lwowie IV. kurs naczelników ochotniczych straży pożarnych, w którym uczestniczyło 4-ch mistrzów kominiarskich okręgu województwa lwowskiego, oraz 1 czeladnik ze Lwowa.

Kurs dla oficerów strażackich woj. Śląskiego

W czasie od 21 do 26 marca b. r. odbył się w Katowicach kurs dla oficerów strażackich (naczelników ochotniczych straży pożarnych i naczelników rejonowych) VI stopnia przy udziale 30 oficerów strażackich; w kursie tym brało udział 8 członków Korporacji Konc. Przemysłowców Kominiarskich Woj. Śląskiego, którzy piastują w swoich miejscach zamieszkania stanowiska naczelników straży pożarnych.

Wszyscy koledzy zdali egzamin a mianowicie 2 z wynikiem bardzo dobrym i 6 z wynikiem dobrym.

Stoją od lewej ku prawej stronie:

Matuszek Paweł	— Lipiny,
Saturnus Robert	— Katowice,
Ulfing Brunon	— Katowice,
Szcześ Roman	— Orzegów,
Preis Franc.	— Chorzów,
Steyer Karol	— Szopienice,
Ulfing Wiktor	— Mikołów
Poremski Henryk	— Siemianowice Śl.

Jeszcze trochę statystyki

Pod tym tytułem w N-rze 9-tym „Kominiarza Polskiego” zamieścił (M. K.) artykuł polemizujący z rozważaniami statystycznymi p. insp. Straży pożarnej Pągowskiego. Pan inspektor doliczył się aż

43% pożarów, wynikłych z winy — jakoby — kominiarzy.

Obecnie Korporacja katowicka nadesłała nam odpis pisma, które poniżej zamieszczamy.

**POWSZECHNY ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
INSPEKTORAT WOJEWÓDZKI**

Katowice, dnia 18 stycznia 1938 r.

Nr. 1/9

Do

Korporacji Konc. Przemysłowców Kominiarskich

na okręg Województwa Śląskiego

w Katowicach

Plac Wolności 12 pokój 22.

W załatwieniu pisma Panów z dnia 11 stycznia 1938 r. Nr. 27/38 podajemy poniżej dane odnośnie **szkód pożarowych** na terenie tut. Województwa, za lata 1934, 1935, 1936 i 1937.

Rok, przyczyna pożaru, ilość szkód:

Rok	niewiadoma	podpalenie	podłożenie lub zapuszczenie ognia	od iskry z komina	nieostroż- ność	wadliwe u- rządzenie elektr. lub kominowe	eksplo- zja	z sąsie- dztwa	niewłaści- we obcho- dzenie się z ogniem	od pioruna	szkody hutnicze	razem pożarów
1934	24	4	34	15	11	4	2	4	3	10	8	119
1935	23	—	29	3	9	15	5	10	—	8	32	134
1936	22	—	46	1	12	16	—	7	1	13	53	171
1937	17	6	51	—	17	30	6	15	2	34	41	219

Naczelnik Zakładu Ubezpieczeń
Wzajemnych Inspektorat Wojewódzki

(podpis nieczytelny)

Jaka to dziwna statystyka! Szkoda, że „trochę” inna od „statystyki” pana Inspektora.

Z ŻYCIA ORGANIZACYJNEGO

!! PRZYNAJMNIEJ RAZ ZJAW SIĘ W KORPORACJI !! !! NA WALNYM DOROCZNYM ZEBRANIU !!

W Tarnopolu, dnia 15-go kwietnia 1938 r.

Do

**wszystkich koncesjonowanych przemysłowców
i kierowników przedsiębiorstw kominiarskich
na obszarze województwa tarnopolskiego.**

O D E Z W A

Istniejące na ziemiach Rzeczypospolitej Polskiej Korporacje kominiarskie, od najdawniejszych czasów wywierają przemożny wpływ na dzieje zawodu, a skupiając w swoich szeregach pionierów pracy, wychowały całe zastępy „czarnych wiarusów”, których czyny zostały zapisane złotymi zgłoskami na kartach naszej historii.

Mistrz kominiarski, ś. p. Rudolf Magocsy, ppor. Wojsk powstańczych 1863/4 r. wzór cnót obywatelsko-rycerskich, przybrany 20-go marca br. za Patrona Korporacji lwowskiej, to żywe świadectwo dawnej chwały zawodu kominiarskiego i działalności Korporacji na rzecz Odrodzenia Ojczyzny.

Zdawałoby się, że w obecnych krytycznych czasach, wierne tradycji społeczeństwo kominiarskie, zechce popierać swe własne organizacje samorządowe, tymczasem, jak wykazuje doświadczenie, od chwili założenia naszej Korporacji, nikt z członków należycie nie wypełnił swych obowiązków dyktowanych solidarnością zawodową.

Zaległe składki inkorporacyjne, przekraczające sumę 4.000 złotych, stanowią dosadną ilustrację, jak sobie nasi członkowie wyobrażają etykę i obowiązki zawodowo-towarzyskie.

Ile ofiarnej pracy, czujności i dobrej woli włożył Zarząd i niektórzy członkowie Korporacji w obronę wspólnych interesów rzeszy kominiarskiej, przekona się tylko ten, kto będzie na dorocznym Walnym Zebraniu.

Koledzy! Dzięki wspólnym wysiłkom wszystkich Korporacji i Centralnego Związku tychże w Warszawie, niebezpieczeństwo grożące kominiarstwu ze strony Straży Pożarnej i jej adherentów zostało chwilowo zażegnane.

Przemysł kominiarski jako rzemiosło koncesjonowane, zachowuje niemal w całości swe dotychczasowe prawa i przywileje.

Ostateczne załatwienie ustawy regulującej zagadnienie kominiarstwa nastąpi na najbliższej nadzwyczajnej sesji Senatu.

Do nowych warunków pracy, rozwoju i bytu, musi się przystosować każdy uświadomiony „czarny wiarus”.

Nikt z nas nie może wyłamywać się z pod zawodowej dyscypliny — lecz wszyscy dążyć muszą solidarnie do zdobycia jaknajlepszych warunków moralnej i materialnej egzystencji.

Wytworzona sytuacja i wytyczne dalszego postępowania, będą szczegółowo omówione na Walnym Zebraniu, dlatego z uwagi na doniosłość tych zagadnień, każdy przemysłowiec kominiarski, wdowa lub kierownik firmy, koniecznie powinni przybyć osobiście i uczestniczyć w obradach!

Niech w tej dorocznej „Rewii” każdy swą obecnością zamanifestuje przynależność swoją do grona wielkiej rodziny kominiarskiej, niech okaże, że solidaryzuje się z dążeniem do uzyskania lepszej przyszłości.

Wspólnym wysiłkiem do wspólnego celu! Z tą dewizą wszyscy śpieszcie na Walne Zebranie.

Sekretarz:
WYCHRYSTA.

Przewodniczący
BUBNICKI.

KORPORACJA KONCESJONOWANYCH PRZEMYSŁOWCÓW KOMINIARSKICH OKRĘGU WOJEWÓDZTWA TARNOPOLSKIEGO

W Tarnopolu, dnia 15-go kwietnia 1938 r.

L. 900
Walne Zebranie.

Do

wszystkich koncesjonowanych przemysłowców kominiarskich
na obszarze województwa tarnopolskiego

O K Ó Ł N I K

Stosownie do § 30 Statutu i uchwały Zarządu z dnia 26-go marca b. r. zawiadamiamy niniejszym, że Zwyczajne Walne Zebranie Członków Korporacji koncesjonowanych przemysłowców kominiarskich okręgu województwa tarnopolskiego, odbędzie się we środę, dnia 4-go maja 1938 r. t. j. w dniu św. Floriana o godzinie 10-tej, w lokalu korporacyjnym, przy ulicy Konarskiego L. 13 „Gwiazda” w Tarnopolu,

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania,
- 2) Sprawozdanie z dotychczasowej działalności Korporacji,
- 3) Sprawozdanie kasowe i udzielenie absolutorium Zarządowi,
- 4) Uzupełniający wybór Władz Korporacji,
- 5) Zatwierdzenie preliminarza budżetu na bieżący okres administracyjny,
- 6) Rezolucje, wnioski, interpelacje.

W razie braku statutem przewidzianego kompletu, prawomocne uchwały powzięte zostaną tego samego dnia o godzinie 11-tej, bez względu na ilość osób obecnych na sali.

Na intencję pomyślnego rozwoju naszego zawodu, odprawiona będzie w kościele parafialnym w Tarnopolu, dnia 4-go maja 1938 r. t. j. w dniu ŚWIĘTEGO FLORIANA PATRONA KOMINIARZY

UROCZYSTA MSZA ŚWIĘTA

na którą wszystkich Członków stowarzyszenia z Rodziną oraz Czeladzią uprzejmie zapraszamy.

P R O G R A M:

Godzina	8.00	—	zbiórka uczestników w gmachu stow. „Gwiazda”,
„	8.30	—	pochód grupy na Nabożeństwo.
„	9.00	—	uroczysta Msza św. w kościele parafialnym,
„	9.30	—	gremialny powrót do lokalu „Gwiazda”,
„	10.00	—	obrazy Walnego Zebrania.

Sekretarz:
WYCHRYSTA.

Prezes:
BUBNICKI.

B I L A N S

Korporacji Koncesjonowanych Przemysłowców Kominarskich Okręgu Województwa Tarnopolskiego

za czas od 1-go stycznia 1937 do 1-go stycznia 1938 r.

A K T Y W A :

I. INWENTARZ

	zł	gr	zł	gr
1. Inwentarz sprzętów	221.30			
2. Obligacja 6% P. N. № 2269560	100.00			
3. Obligacja 3% P. P. I. Nr. 48/S, o 18245	100.00		421.30	

II K A S A :

1. Pozostałość kasowa	340.75
2. Taksa wstępna członkowska	915.00
3. Składki członkowskie	561.50
4. Taksa egzaminacyjna	230.00
5. Taksa wpisu uczni	90.00
6. Taksa wypisu uczni	60.00
7. Taksa za świadectwa pracy	25.00
8. Taksa za legitymacje zawodowe	12.00
9. Spłaty pożyczek krótkoterminowych	30.00
10. Opłaty portoria	3.00
11. Ze sprzedaży gazet	3.00
12. Odsetki od lokaty gotówki	27.87
	1696.12

III. DŁUŻNICY

1. Zaległe taksy wstępne	412.00
2. Zaległe składki członkowskie	4068.50
3. Pożyczka krótkoterminowa W. H.	25.25
	4502.75
	6620.17

W Tarnopolu, dnia 1-go stycznia 1938 r.

Sekretarz: **WYCHRYSTA**

Skarbnik: **LEGINOWICZ**

Członkowie Komisji Rewizyjnej:

J. IŻYKOWICZ

B. PODKAMIENNY

J. PANEK

P A S S Y W A :

I. INWENTARZ:

	zł	gr	zł	gr
1. Inwentarz sprzętów	221.30			
2. Obligacja P. N.	100.00			
3. Obligacja P. P. I.	100.00		421.30	

II. K A S A :

1. Czytnsz i utrzymanie lokalu	68.00
2. Potrzeby kancelaryjne	29.33
3. Druki	45.00
4. Opłata porta od korespondencji	103.95
5. Zapomogi i wsparcia	14.50
6. Koszta podróży Członków Zarządu	45.80
7. Fundusz reprezentacyjny delegacyi	50.00
8. Wynagrodzenie sekretarza za 12 miesięcy	600.00
9. Wynagrodzenie kursora za 12 miesięcy	60.00
10. Koszta podróży służbowych i delegacyi	350.00
11. Różne zwroty	44.50
12. Różne drobne, ogłoszenia, klepsydry i t. d.	44.40
13. Klamry ewidencyjne	160.00
14. Pozostałość kasowa w gotówce	80.64
	1696.12

III. WIERZYTELIE:

1. Składka do centralnego Związku Korporacji	1100.00
	1100.00

IV. AKTYWA:

	3402.75
	6620.17

Pzewodniczący: **BUBNICKI**

Walne Zebranie Korporacji Łódzkiej

W dniu 27 marca b. r. odbyło się Walne Zgromadzenie członków Korporacji Przemysłu Kominiarskiego na Województwo Łódzkie w Łodzi, w lokalu własnym przy ulicy Piotrkowskiej L. 120. Obecnych było 54 członków. Władze Wojewódzkie reprezentował p. mgr. Gąsiorowski.

Przewodniczył obradom starszy p. Bureczyński M. w towarzystwie p. p. Szymańskiego W. i Sosnowskiego H.

Porządek obrad obejmujący:

1. Odczytanie i przyjęcie protokołu z poprzedniego Walnego Zgrom.;
2. Przyjęcia i skreślenia członków;
3. Sprawozdania:
  - a) Starszego Korporacji,
  - b) Sekretarza,
  - c) Skarbnika,
  - d) Komisji Rewizyjnej i udzielenie absolutorium;
4. Uchwalenie preliminarza budżetowego na rok 1938/39;
5. Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
6. Wolne wnioski — został wyczerpany.

Na wniosek Zarządu skreślono członków: Runkowskiego Marcela, Małeckiego Franciszka, Grzybowskiego Andrzeja, Klinowskiego Stanisława, Kluzowskiego Romana, Adamczyka Mieczysława, Wichra Józefa, Sicińskiego Ignaca, Mędrka Piotra, Kozłowskiego Józefa, Dembickiego Kazimierza, Kochanowskiego Józefa, Lesika Józefa, Sierko Tomasza, Bartnika Konrada — za niepłacenie składek, czy też brak kontaktu z Korporacją i nie wypełnienie poleceń Zarządu. Jednocześnie potwierdzono przyjęcie do Korporacji Fidera Bolesława, Janickiego Władysława, Kałkowskiego Władysława, Kłosa Kazimierza, Labryszewskiego Edwarda i Sosnowskiego Henryka.

W związku ze zmianą granic wojewódzkich lista członków zmniejsza się o dalszych 30 osób, którzy automatycznie przechodzą w szeregi Korporacji Poznańskiej.

Walne Zgromadzenie uchwaliło preliminarz budżetowy zamykający się sumą zł. 3.505, zatwierdziło zamknięcia rachunkowe za rok sprawozdawczy, przyjęło do zatwierdzającej wiadomości sprawozdania Starszego, Sekretarza, Skarbnika i Komisji Rewizyjnej oraz udzieliło Zarządowi absolutorium.

Ustawy o angażowaniu i obowiązkach kominiarza obwodowego w Prusach

(Dokończenie)

(dokończenie § 24)

Wynagrodzenie za prace kominiarskie może być dopisane do podatku obrotowego. Ustawa odnosi się jedynie do sposobu ściągania należności. Należność ta nie może być uważana jako podatek. Wszelkie nieporozumienia w tej sprawie mogą być jak dotychczas na drodze sądowej rozstrzygnięte.)

§ 25

Obwodowy kominiarz musi w każdym roku kalendarzowym prowadzić książkę kontrolną, o stronach numerowanych.

Pojedyncze książki mogą być w jednym tomie z liczbami bieżącymi przez kilka lat używane. O ile jeden obwód składa się z więcej gmin, należy zaprowadzić książkę kontrolną z każdej gminy, albo dla każdej gminy specjalny ustęp w księdze kontrolnej.

Wszelkie uwagi o pracach, należy zaraz po wykonaniu pracy zapisać w księdze kontrolnej w języku niemieckim, głoskami niemieckimi wzgl. łaćcińskimi.

O uregulowaniu należności należy zaraz po ich wpływie w księdze kontrolnej uczynić wzmiankę. Nie wolno robić nieczytelnymi uwag w księdze kontrolnej przez wykreślenie lub mazanie.

Książkowości o dochodach ubocznych nie zaleca się prowadzić, gdyż są to dochody nie stałe, które mogą zupełnie odpaść i są zależne od umowy z właścicielem.

Przy zamknięciu księgi kontrolnej, nie jest przepisany zliczenie wszelkich liczb; należy to jednak uczynić ze względu na należyte uporządkowanie ksiąg.

Przy stwierdzeniu świadomie fałszywego prowadzenia ks. kontr., musi nastąpić odwołanie nominacji mistrza kominiarskiego (§ 38 ust. 1 b.)

§ 26

Dla małych miejscowości, w których czyszczenie kominów w jednym lub dwóch dniach, przez jednego pracownika będzie ukończone, wystarczy wymienić całą liczbę domów, jak i wpłynięcie całej należności w księdze kontrolnej.

§ 27.

Przy końcu roku kalendarzowego, należy władzy dostarczyć księgę kontrolną celem zbadania.

Jednocześnie Zgromadzeni uchwalili, że „Walne Zgromadzenie wzywa Zarząd Korporacji do bezwzględnego wystąpienia na drogę sądową o przymusowe ściąganie wszelkich zaległych opłat organizacyjnych od wykreślonych z listy członków, jak również i innych członków zalegających z opłatami organizacyjnymi, nie wykluczając jednocześnie innych dostępnych sposobów i środków”.

W wolnych wnioskach zabierali głos liczni członkowie, którzy omawiali i uzasadniali konieczność:

1. Wprowadzenia ujednolitych terminów czyszczenia kominów na terenie całego województwa, t. j. od palenisk zwyczajnych raz na miesiąc, przemysłowych raz na dwa tygodnie i piekarń raz na tydzień;
2. Uznania zamieszkałych poddaszy i suteryn za kondygnacje podlegające wyższej taryfie;
3. Ustalenia ramowego minimalnego cennika i regulaminu na terenie całego województwa, które położą kres stałemu obniżaniu dochodowości przedsiębiorstw kominiarskich;

4. Wydania jasnych zarządzeń do posterunków P. P. czy też odpowiednich Urzędów celem wydatniejszej pomocy w wypadkach nie zezwalania na wycier kominów, czy też usunięcia spostrzeżonych braków;
5. Ukrócenia kłamliwych zarzutów na kominiarstwo ze strony straży ogniowych, czy też stowarzyszeń właścicieli nieruchomości;
6. Wpłynięcia na koncesjonariuszy kominiarskich by dobrowolnie nie obniżali wyznaczonych taryf, należycie wypełniali obowiązki terminowego czyszczenia kominów, wywiązywali się z obowiązków podatkowych czy też świadczeń socjalnych i nie zatrudniali niewykwalifikowanych pracowników i t. p.

Ogólnie podkreślano, że przy innych warunkach niż podano w czasie dyskusji, a które wynikają z doświadczenia życiowego i wymogów bezpieczeństwa publiczno-ogniowego, kominiarze nie mogą brać odpowiedzialności za swą pracę. Stwierdzono, że zawód kominiarski jest stale zagrożony w swej egzystencji przez zakusy straży ogniowych z postem Żybskim na czele, dalej

---

Księgę kontrolną należy po rewizji zwrócić obw. kom.

Po ukończeniu roku kalendarzowego, obw. kominiarz ma zachować księgę kontrolną przez przeciąg 5 lat.

Przy zmianach obwodu, należy wszystkie książki kontr. wręczyć następcy.

§ 28.

Obwodowi kominiarze mają obowiązek doręczenia wszelkich ksiąg kontrolnych w latach, których liczby przez 5 dzielić się dadzą (1935—1940 i t. d.) władzy nadzorczej, która po ich rewizji (badaniu) przesyła je w maju komisarzowi rządu który na ich podstawie stwierdza podział okręgów. Celem stwierdzenia wszelkich prac kominiarskich, na podstawie list załączonych do księgi kontrolnej, utworzą się komisje rzeczoznawców, złożone w połowie z mistrzów i czeladzi kominiarskich.

Przy zmianach obwodu, obw. kominiarz nie ma prawa do zażaleń ani do żądania wynagrodzenia.

Dodatek do § 28 ust. 1.

W sprawach granic obwodowych, zwraca się uwagę na dodatek z dnia 13. 5. 1930 r. III. b. 169 Rt.

(Rewizja w podziałach obwodowych może nastąpić wcześniej, jak jest przewidziane w ustawach, szczególnie jeżeli ważne okoliczności za tym przemawiają.

O granicach obwodowych, decyduje w Prusach komisja obwodowa. Instancją zażaleń jest minister Przem. i Handlu. (radca wojewódzki w Berlinie). Według rozp. minist. z dnia 4. II. 1907 r. ma się tworzyć obwody wystarczające na utrzymanie obwodowego kominiarza i jego pracowników i umożliwiające dokładną kontrolę nad obwodami i pracownikami. Zaleca się tworzyć większe, średnie i mniejsze obwody.)

Jeżeli są obwody, które nie wystarczają na utrzymanie swego właściciela, ani na utrzymanie jednej siły pomocniczej, należy takie obwody znieść — gdzie możliwe zaraz, celem powiększenia średnich i większych obwodów, w których można jedną lub dwie siły pomocnicze utrzymać. Ustawa minister. z dnia 13. 5. 1930 r. IIIb. 1690 Rt.

Przed poczynieniem zmian, należy zawiadomić izbę rzemieślniczą i wysłuchać cechy komin. Cechy komin. mają prawo do zażaleń.

(W Berlinie istnieją tak zwane ujednolicone obwody, których dochody się równają.

brak sprecyzowanych przepisów, zmniejszanie granic okręgów, zmiany terminów czyszczenia, obniżanie taryf i wiele temu podobnych. Postanowiono dążyć do polepszenia warunków materialnych przez polepszenie i pogłębienie swej wiedzy zawodowej i umiejętności gospodarowania w swych przedsiębiorstwach. Uznano za konieczność dążenie do wyeliminowania ze swego grona osobników niepewnych, działających na szkodę zawodu.

Zebrani przyjęli do wiadomości, że Zarząd wystąpił na drogę urzędową o unieważnienie 8 koncesji, 4 nieprawnie wydanych zaświadczeń o ukończeniu nauki i dyplomów czeladniczych oraz przeciwko 5 mistrzom za świadome wydawanie fałszywych dokumentów kwalifikacyjnych.

Zbiórka na c. k. m.

„Kominiarz Województwa Łódzkiego”

Mimo usilnych starań, Zarząd Korporacji Łódzkiej nie zdołał zrealizować postanowienia o ufundowaniu c. k. m.-u., gdyż tylko mała ilość zrozumiała doniosłość celu i podporządkowała się uchwale. Na 126 członków i dwa razy tylu pracowników, doniosłość naszego zamiaru zrozumiały tylko 63 osoby, które ogółem wpłaciły zł. 3.613,25.

Dalsze wprowadzanie takich obwodów, może nastąpić za zezwoleniem p. Ministra Przemysłu i Handlu.

Przy tworzeniu komisji rzeczoznawczej, nie można pomijać członków cechu i związku czeladzi kominiarskiej).

§ 29.

Obwodowy kominiarz ma prawo zwrócić uwagę właścicielowi lub zawiadowcy kamienicy na niedokładności lub braki przy urządzeniach kominowych, które zagrażają bezpieczeństwu lub utrudniają prace kominiarskie. Odnośne uwagi robi się w księdze kontrolnej. Jeżeli braki nie zostaną w krótkim czasie usunięte, wtenczas zostaje o tym powiadomiona miejscowa władza policyjna.

Wstęp do jakiegokolwiek ubikacji, celem zaznajomienia się z przewodami kominowymi lub ich wyczyszczenia nie może być zabroniony pracownikom kominiarskim.

(Braki lub uszkodzenia, które nie wchodzą w zakres kominiarstwa, nie muszą być meldowane, gdyż to nie wchodzi w obowiązki kominiarza.

Obowiązkiem kominiarza jest o brakach lub uszkodzeniach nie usuniętych donieść miejscowej policji. Policja ma obowiązek

Na wymieniony cel wpłacono z m. Łodzi zł. 2.078,50, z pow. Brzeziny zł. 50,00, z pow. Kalisz zł. 7.50, z pow. Koło zł. 22,00, z pow. Konin zł. 200,00 z pow. Łódź zł. 235,00, z pow. Łask zł. 152,50, z pow. Łęczyca zł. 20,00, z pow. Piotrków zł. 387,00, z pow. Radomsko zł. 239,50, z pow. Sieradz zł. 115,00, z pow. Turek zł. 22,75, z pow. Wieluń zł. 83,50.

Zebrana suma została umieszczona w następujący sposób:

wpłacono na konto M. Spr. Wojsk.

Sekretariat F.O.N.-u	zł.	1,550.00
papiery wartościowe u Skarbnika	„	1,800.00
weksle	„	200.00
gotówka	„	63.25

Ostrzeżenie przed kursami kominiarskimi

Zarząd Korporacji Przemysłu Kominiarskiego na Województwo Łódzkie w Łodzi, zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 27 marca b. r. ostrzega przed zapisywaniem się na samowolne kursy kominiarskie urządzone przez Instytut Przemysłowo-Rzemieślniczy Województwa Łódzkiego, działającego w osobie dyrektora Dębowskiego Eugeniusza.

dbać o usunięcie braków lub uszkodzeń. To samo odnosi się do urządzeń ochronnych potrzebnych przy wykonywaniu prac kominiarskich jak deski, kotwice i t. d.

Uczniowie mają takie same prawo do wstępu do ubikacji (lokali) jak mistrzowie i czeladzie.)

§ 30.

Obwodowemu kominiarzowi są dozwolone prace kominiarskie poza swym okręgiem jedynie za zezwoleniem komisarza rządu.

§ 31.

Przyjęcie obowiązków agenta ubezpieczeniowego lub pracy zarobkowej w inny sposób jest zabronione. Czyszczenie wszelkich pieców, palenisk i przewodów kominowych jest zezwolone.

(Do robót zakazanych nie zalicza się drobnych napraw kominowych i t. p.)

§ 32.

Każdy obwodowy kominiarz jest zobowiązany w przeciągu 6 miesięcy dostarczyć władzy nadzorczej poświadczenie ubezpieczeniowe, z którego wynika, że obwodowy kominiarz ubezpieczył się z prawem stałej renty od nieszczęśliwego wypad-

Wymieniony Instytut, łącznie z naszą Korporacją, urządził w 1932 roku kurs dla koncesjonariuszów kominiarskich z naszego terenu. Obecnie Instytut ten chce sobie urządzić źródło własnych dochodów z kursów dla kominiarzy, bez porozumienia i wbrew woli naszej Korporacji. Rozsyła obecnie wezwania i prospekty wykładów również i na inne tereny.

Przeciwko samowoli Instytutu wystąpiliśmy na drogę urzędową.

Poświęcenie sztandaru

Związku Pracowników w Łodzi

Dnia 4 maja 1938 roku odbyło się poświęcenie sztandaru Związku Pracowników Kominiarskich na m. Łódź i woj. Łódzkie.

Uroczystości rozpoczęły się uroczystym nabożeństwem w kościele Matki Boskiej Zwycięskiej o godz. 10 rano. Po poświęceniu sztandaru delegacje bratnich organizacji, a mianowicie Centralnego Związku Korporacji Przemysłowców Kominiarskich w osobach p. p. M. Koska i J. Kowalczyka, członkowie Korporacji Łódzkiej i delegacja Zjednoczenia Pracowników Rzemieślniczych R.P.—

Sekcji Kominiarzy w osobach p. p. Pakuńskiego i Szczepańskiego wraz z gospodarzami uroczystości udali się do sali Związku Majstrów Fabrycznych, gdzie odbył się dalszy ciąg uroczystości. Nastąpiły przemówienia, odczytanie nadesłanych depesz, wbijanie gwoździ w drzewce sztandaru i wiązanie ofiarowanych szarf.

Po zakończeniu uroczystości odbył się wspólny obiad, który w miłym nastroju przeciągnął się do późnych godzin wieczornych.

Lwów

Pracownicy kominiarscy Lwowa w Obozie Zjednoczenia Narodowego. — Dnia 10. kwietnia 1938 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zebranie pracowników kominiarskich Lwowa, na którym uchwalono jednogłośnie przystąpienie do Zjednoczenia Polskich Związków Zawodowych przy O. Z. N.

Dodać należy, że na jednym z poprzednich Zebrań zapadła uchwała gremialnego wstąpienia do Obozu, w którym szereg pracowników jest już członkami.

Fotografie z uroczystości Patrona Korporacji lwowskiej są do nabycia na podstawie uprzednich

ku; w razie śmierci rentą przechodzi na żonę i nieletnie dzieci.

Ubezpieczenie obowiązuje w przeciętnej wysokości w związku ubezpieczeniowym niemieckich mistrzów kominiarskich.

Władze nadzorcze winny się przynajmniej co 2 lata przekonać o nie wygaśnięciu ubezpieczenia.

Dodatek do paragr. 32 ust. 1.

Ubezpieczenie w związku ubezpieczeniowym mistrzów kominiarskich uważa się za wystarczające.

(Wydatki na ubezpieczenie są wliczane do rozchodów handlowych.

Jeżeli ubezpieczony kominiarz nie przedłoży zaświadczenia ubezpieczeniowego, albo zaprzestanie dalszego ubezpieczenia, może być według § 38 ustp. 1c. — odwołany.

Wykazanie się majątkiem albo ubezpieczeniem bez renty dla rodziny nie wystarcza.)

V.

UTRZYMYWANIE CZELADZI I UCZNIÓW.

§ 33.

Obwodowy kominiarz w razie niemożności samodzielnego wykonywania prac kominiarskich,

obowiązany jest do utrzymania wystarczającej ilości czeladzi i uczni kominiarskich.

(W zawodzie kominiarskim może jeden mistrz kominiarski trzymać tylko jednego ucznia.)

§ 34.

Uczniom kominiarskim nie wolno bez nadzoru mistrza lub czeladnika prac kominiarskich wykonywać.

§ 35.

Obwodowemu kominiarzowi nie wolno, prócz przy zastępstwie (§ 20) więcej jak dwóch czeladników kominiarskich utrzymywać. W wypadkach wyjątkowych może władza nadzorcza zezwolić na utrzymanie więcej czeladników kominiarskich.

Dodatek do § 35.

Władze nadzorcze nie powinny zezwolić na zatrudnianie przez mistrza kominiarskiego czeladników ze złą opinią (karnych) 1).

(Z dodatku do § 10 nie wynika, że mistrzom nie wolno zatrudnić czeladzi karnych minimalnie).

zamówień w Korporacji po 2.— zł. za sztukę. Format 23 x 17 cm na kartonie, będzie niezapomnianą pamiątką zwłaszcza dla tych, którzy w uroczystości uczestniczyli. — Przy ewentualnej przesyłce za pobraniem pocztowym, dolicza się 1 zł. na koszt opakowania i wysyłki.

Stanisławów

Dnia 12 marca 1938 r. dokonano wyboru członków Zarządu Wojewódzkiej Korporacji Kominiarzy w Stanisławowie w następującym składzie

Starszy korporacji:

Rużiczka Karol.

Podstarsi:

- 1) Lustig Józef.
- 2) Rzeszowski Stanisław.

Członkowie Zarządu:

- 1) Hryniszak Mikołaj
- 2) Hawera Roman
- 3) Rzepka Jan
- 4) Szyszko Bronisław
- 5) Storożyński Stefan
- 6) Wołoszczuk Roman.

Zastępcy:

- 1) Dorosz Władysław
- 2) Krawczuk Adolf
- 3) Twardowski Emil.

Komisja Rewizyjna:

- 1) Krokoszyński Jan
- 2) Kostański Michał
- 3) Kołodziej Stanisław.

Sprawa anten radiowych

Wielu kolegów nadsyła nam listy a nawet artykuły w sprawie anten radiowych, których wadliwe założenie często powoduje niszczenie kominów, utrudnia dostęp do nich, a nawet może grozić niebezpieczeństwem dla kominiarzy.

Jeden z takich listów, nadesłany przez kol Vettera, przesłaliśmy do „Polskiego Radia”, na co otrzymaliśmy następujące pismo:

W odpowiedzi na pismo WPanów z dnia 31 marca br. dziękując za nadesłane uwagi wyjaśniamy co następuje:

Wszelkie instalacje antenowe zewnętrzne zakładane przez lokatorów mogą być umie-

§ 36.

Władze nadzorcze mogą ze względu na niebezpieczeństwo pożarowe żądać zwolnienia uczni lub czeladników kominiarskich.

(W poszczególnych wypadkach mogą władze nadzorcze zażądać zatrudnienia czeladnika kominiarskiego, który złożył egzamin mistrzowski. Odpowiedzialność za prace ponosi jednak obwodowy mistrz kominiarski).

VI.

KARY PORZĄDKOWE I ZAŻALENIA

§ 37.

Jeżeli obwodowy kominiarz (mistrz kominiarski) zaniedba swe prace, może mu władza nadzorcza udzielić nagany, lub nałożyć kary porządkowe. Przedtem należy wysłuchać zdania cechu.

Zażalenia przeciw nakazom władzy nadzorczej mogą być wniesione do komisarza rządu, który te sprawy ostatecznie rozstrzygnie.

W razie ściągania kar porządkowych. przesyła się kwoty do kasy związku kominiarskiego,

jeżeli karany jest jego członkiem, lub do centralnego związku niemieckich kominiarzy obwodowych.

§ 38.

Odwołanie obwodowego kominiarza może nastąpić, jeżeli.

- a) Spostrzeże się niedokładności w zaświadczeniach, na podstawie których nadano tytuł mistrza kominiarskiego.
- b) Obwodowy kominiarz powtórnie zaniedba swe obowiązki kominiarskie, świadomie fałszuje książki kontrolne albo nie przestrzega wskazówek władzy nadzorczej w przyjmowaniu lub oddalaniu czeladzi i uczni kominiarskich.
- c) Obwodowy kominiarz nie posiada zaświadczenia ubezpieczeniowego, żadanego w § 32, lub z ubezpieczenia wystąpi.
- d) Obwodowy kominiarz cierpi na chorobę umysłową lub na kalectwo, które przeszkadza w wykonywaniu zawodu lub nadzorowaniu uczni i czeladzi kominiarskiej.
- e) Stwierdzi się, że obwodowy kominiarz dał lub obiecał komukolwiek wynagrodzenie

szczane na gmachach jedynie za uprzednim powiadomieniem właściciela budynku czy posesji. Jednocześnie właściciel anteny obowiązany jest w myśl ogólnych przepisów prawnych do poniesienia wszelkich strat jakie wynikłyby dla właściciela budynku w związku z niewłaściwym założeniem anteny.

W wypadku więc gdy Władze Kominiarskie stwierdzą uszkodzenie otworów dymnych, właściciel budynku ma wszelkie podstawy do żądania poniesienia kosztów naprawy komina, dachu etc. przez właściciela anteny.

Ze swej strony Polskie Radio przeprowadzało już wielokrotnie kampanie prasowe na temat bezpieczeństwa instalacji antenowych.

Z poważaniem
Kierownik Wydziału Propagandy
Janusz Delinikajtis.

Obecnie w Warszawie Starostwa Grodzkie rozpoczęły akcję, mającą na celu uporządkowanie sprawy anten radiowych, a mianowicie mają być wydane nakazy założenia anten zbiorowych we wszystkich domach, w których jest 10 mieszkań.

lub odszkodowanie w celu uzyskania obwo-
du kominiarskiego.

- f) Nadanie obwo-
du sprzeciwia się niniejszej
ustawie.
- g) Okażą się powody, które się sprzeciwiają
wykonywaniu prac zawodowych obwo-
dowego komiarza.
- h) Nastąpi zmiana obwo-
du.
- i) Obwodowy kominiarz straci dobrą opinię.
O odwołaniu rozstrzyga komisarz rządu.

Przy odwołaniu należy wyznaczyć datę pierw-
szego dnia, każdego ćwierćrocza (1. I. — 1. IV. —
1. VII. — 1. X.)

Według dodatku—o odwołaniu należy zawi-
domić związek kominiarski (cech kominiarski), je-
żeli obwodowy kominiarz nie jest jego członkiem,
należy o odwołaniu zawiadomić Centralny Zwią-
zek. Przytym należy związkowi dać możliwość orze-
czenia.

Przeciw odwołaniu obwodowego mistrza ko-
miniarskiego, ustalonym przez komisarz rządu,
można wnieść zażalenie od Ministra Przemysłu
i Handlu. Zażalenie należy wnieść w przeciągu
czterech tygodni od czasu otrzymania odwołania
do komisarza rządu lub ministerstwa przemysłu

Wycieczka do Berlina na Międzynarodową Wystawę Rzemieślniczą

Wielkopolski Związek Rzemieślników Chrześ-
cijan w Poznaniu, chcąc umożliwić rzemiosłu zwie-
dzenie niedużym kosztem największej w historii
rzemiosła wystawy rzemieślniczej, jaką będzie Mię-
dzynarodowa Wystawa w Berlinie w czasie od dn.
28. maja do dnia 10. lipca 1938 r. jak również u-
czestniczenie w Międzynarodowych Kongresach
Rzemieślniczych, odbywających się w Berlinie w
czasie od 28. maja do 2. czerwca br. — organizu-
je w czasie od 28. maja do 2. czerwca br. włącznie Wycieczkę Rzemiosła do Berlina.

Koszt udziału w wycieczce wynosi zł. 69.—
dla jednej osoby i obejmuje: wpis na paszport
zbiorowy, wizę niemiecką pobytową, przejazd kla-
są III pociągiem pospiesznym od granicy Państwa
Polskiego pod Zbąszyniem do Berlina i zpowrotem,
kartę wstępu na wystawę oraz opiekę przewodnika.

W tej chwili zapewnione są registermarki dla
uczestników wycieczki do wysokości 30 mk. po
kursie zł. 1.30 i marki normalne do 120 mk po

i handlu. Decyzja ich jest ostateczna. Nowe obsa-
dzenie obwo-
du następuje po uprawnieniu odwoła-
nia t. j. jeżeli czas wyznaczony do zażalenia nie
był wykorzystany lub decyzja o zażaleniu na-
deszła.

Jeżeli musi nastąpić wyjątkowo, nakazane
przez władze, natychmiastowe zaprzestanie czyn-
ności zawodowych przez kominiarza obwodowego:
z powodu bezpieczeństwa publicznego następują
czynności zastępcze według § 20 niniejszej ustawy.

Dodatek do paragr. 38, ustp. i).

Drobne kary należy uwzględnić.

(Nadzór jest wystarczający, jeżeli obwo-
dowy kominiarz jest zdolny do zewnętrznego
badania komina, czeladź nieoczekiwanie
kontroluje, pojedyncze prace według swych
wskazówek wykonywać każe, przez wy-
wiady u właścicieli lub w inny sposób
przekona się o wykonywaniu pracy. Od
obwodowego kominiarza żąda się zdolno-
ści wchodzenia na płaskie i inne dachy,
jeżeli odpowiednie urządzenia są zabezpie-
czone. Osiągnięcie odpowiedniego wieku
nie jest powodem do odwołania.

Przy ustalaniu daty, w której odwołanie
wchodzi w życie, należy uwzględnić z uwa-

kursie zł. 2.14, poczynione są jednak starania o większy przydział registermarek.

Rzemieślnicy zgłaszający swój udział w wycieczce, winni do zgłoszenia załączyć następujące dokumenty:

- 1) Dowód osobisty z zaświadczeniem oywatelstwa lub stary paszport,
- 2) Poświadczenie zamieszkania z biura Ewidencji Ludności,
- 3) Zezwolenie Starostwa na wyjazd zagranicę (tylko osoby zamieszkałe poza Poznaniem)
- 4) 2 fotografie
- 5) Książeczkę wojskową (mężczyźni do lat 50) albo zezwolenie P.K.U. (oficerowie rezerwy).

Ostateczny termin zgłoszeń upływa z dniem 15. maja 1938 r.

Z uwagi na spodziewany liczny udział rzemieślników w tej wycieczce, pożądanym jest jaknajwcześniejsze nadesłanie zgłoszeń.

Zgłoszenia wraz z powyższymi dokumentami oraz zadeklarowaniem ilości życzonych marek niemieckich, nadsyłać należy do Wielkopolskiego Związku Rzemieślników Chrześcijan w Poznaniu, Wały Zygmunta Augusta 15, pok. 7 (I ptr.) Dom Rzemieślniczy.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Kol. Warczak. „Kominiarz Polski” nie może służyć za arenę rozgrywek lub porachunków osobistych. Nie może też zajmować się umoralnianiem i wychowywaniem zawodowym poszczególnych jednostek; a już na pewno nie atakami na jednostki. Od tego są korporacje.

Inna rzecz, że Szan. Kolega uważa za zrządzenie złego losu swoją biedę i nędzę, a cudzą — za zasłużoną karę za niedbalstwo. To trochę niedobrze.

Regulaminu nie zamieścimy ze względów zasadniczych. Regulamin pow. Nadwórniańskiego nie jest idealny, ale na pewno lepszy od Waszego. Trzeba uważnie czytać.

„Koleżanka” Taryfa na prowicji powinna uwzględniać odległość miejsca pracy od siedziby przedsiębiorstwa. Są to jednak sprawy, które powinna załatwiać Korporacja i należy się do niej w tej sprawie zwrócić. — „Znormalizowanie” taryfy kominiarskiej — to muzyka przyszłości. W obecnej sytuacji naszego zawodu przeprowadzenie tego postulatu jest zgoła niemożliwe.

Inne poruszone sprawy były, są i będą stale omawiane w „Kominiarzu”.

gi na czas 4 tygodniowy w większości wypadków wykorzystany przez wniesienie zażaleń, należy doliczać czas stracony przez korespondencję).

VII.

OGÓLNE USTAWY KOŃCOWE.

§ 39.

Nadzór nad księgowością obwodowego komintarza wykonuje miejscowa władza policji, jeżeli w obwodzie jest więcej komisariatów natenczas starostwo.

(Wyznaczenie granicy obwodowej poza granice powiatu dozwolone jest w wyjątkowych wypadkach).

§ 40.

Nadanie nominacji, zastępstw i odwołanie obwodowego kominiarza musi być ogłoszone w miejscowym dzienniku. Przy krótkiej nieobecności ogłoszenie odpada.

§ 41.

O przymusowym czyszczeniu kominów wyjdzie osobne rozporządzenie policji.

Wysokość taryfy reguluje § 77 ustawy rzemieślniczej.

O wysokość wynagrodzenia przy dalszych pracach kominiarskich. kominiarzowi zaleca się porozumieć z miejscową władzą gminną lub komunalną.

Przed ogłoszeniem rozporządzenia policyjnego o wysokości taryfy i zaszytych zmian, należy się porozumieć z zastępcami zainteresowanych i wziąć pod uwagę orzeczenie cechu kominiarskiego.

(Należy ujednolicić taryfę w całym województwie).

* * *

W r. 1935 ustawa ta została w niektórych punktach zmieniona. O tych zmianach — zresztą b. nielicznych — napiszemy w najbliższym numerze „Kominiarza”.

Czas zapłacić prenumeratę na drugi rok

Nowelizacja Prawa Przemysłowego

M. K.) W dniu 29 marca b. r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił częściową nowelizację prawa przemysłowego, zaliczając między innymi i kominiarstwo do rzemiosł koncesjonowanych. Wraca więc kominiarstwo do rzemiosła, do którego zawsze duchem i tradycją należało (art. 142 dodane ust. 2 i 3).

Korporacje Śląska, Pomorska, Poznańska i Bydgoska niezmiennie i stale dążyły do przywrócenia kominiarstwu charakteru rzemiosła, wychodząc z założenia, że ustrój inny niż rzemieślniczy, odbija się ujemnie na zawodzie kominiarskim. Że stanowisko tych Korporacji było słuszne wykazała 10-cio letnia praktyka. Ten okres przejściowy i ciężki dla zawodu kominiarskiego właśnie te Korporacje o dużej tradycji rzemieślniczej przetrwały względnie dobrze i nie poniosły tak dotkliwych strat, jak województwa pozostałe a szczególnie wschodnie.

W pierwszym rządzie województwa wschodnie zostały opanowane przez Straże Ogniowe, które tworzyły spółki kominiarskie, a nie mając wykwalifikowanych pracowników, organizowały kursy 7-mio dniowe dla kandydatów na kominiarzy. Adepti tych kursów po 7-miu dniach zdobywali papiery czeladnicze i mistrzowskie, uprawniające do samodzielnego prowadzenia przemysłu kominiarskiego. Jak wyglądały „umiejętności zawodowe” takich czeladników i mistrzów, o tym nie potrzeba pisać. Oczywiście przeciętnemu obywatelowi trudno było zrozumieć różnicę między rzemieślnikiem-kominiarzem o pełnych kwalifikacjach zawodowych, a tworem sztucznym, stworzonym przez polityków-strażaków. Stąd zanik szacunku dla kominiarza-rzemieślnika, zdobytego przez poprzednie pokolenia pracą i wysokimi kwalifikacjami.

Rok 1936-ty był kulminacyjnym okresem walki Straży Pożarnych z rzemiosłem kominiarskim: poseł Żyborski postawił wniosek o całkowite zlikwidowanie rzemiosła kominiarskiego, jednego z najstarszych, a powierzenie oczyszczania przewodów kominowych instytucjom podobnym do Zakładów Oczyszczania Miasta. Dopiero wówczas wśród większości Korporacji zwyciężyła teza o utrzymaniu kominiarstwa w szeregach rzemiosła i znalazła należyte poparcie.

Obecna nowelizacja Ustawy Przemysłowej jest zaledwie małym odcinkiem wszystkich żądań rzemiosła i Centralne Organizacje Rzemiosła nie zaniechają akcji w najbliższych latach celem uzyskania właściwych podstaw bytu i ochrony swych słusznych praw.

Odcinek już uchwalony w Sejmie zachował w treści niezmienny § 9 ust. 3, jeden z najmniej szczęśliwszych jeżeli chodzi o teren b. Królestwa Kongresowego i bardzo często tam, niestety, stosowany, a który odbiera znaczną część korzyści, jakie daje obecna nowelizacja ustawy przemysłowej. Ale i ten punkt może być do pewnego stopnia nieszkodliwy, jeżeli będzie stosowany w wypadkach wyjątkowych i zasługujących na uwzględnienie, bo lepsze jest prawo złe w dobrych rękach, niż prawo dobre w złych rękach.

Artykuł 145 nie został niestety zmieniony w tym sensie, by jako dowód uzdolnienia zawodowego do samodzielnego prowadzenia rzemiosła był konieczny dyplom mistrza w danym zawodzie. To jest drugi słaby punkt w obecnej nowelizacji prawa przemysłowego, który jednak odnośnie do kominiarstwa winien być na nadzwyczajnej sesji Sejmu z inicjatywy Centralnego Związku uzupełniony.

Jednocześnie Sejm uznał, że społeczeństwo rzemieślnicze nie dorosło jeszcze do przymusowych organizacji cechowych. Żle zrozumiany liberalizm dla każdego i na każdym kroku utrudnia akcję zjednoczenia rzemieślników.

Przy omawianiu ostatniej nowelizacji prawa przemysłowego należy wziąć pod uwagę oświadczenie wice-ministra Rosego, że Ministerstwo Przesła i Handlu opracowuje w swoim zakresie nowelizację prawa przemysłowego, którą wniesie na sesję jesienną sejmu, i dlatego do zgłoszonego wniosku poselskiego nie przywiązywało wagi. Ministerstwo opracowuje projekty ustaw, które mają gruntownie zreformować obecnie obowiązujące przepisy przemysłowe; idą one w kierunku uwzględnienia postulatów, wysuwanych przez sfery gospodarcze.

Oczywiście interesuje nas jeszcze fakt czy poseł Żyborski podtrzyma swój wniosek, wnosząc go ponownie na porządek dzienny Sesji jesiennej Sejmu, czy też uzna obecnie dokonaną nowelizację

Właściciel rachunku (nazwa wydawnictwa): Administracja KOMINIARZA POLSKIEGO	Nr. rozrachunku: 83	PRZEKAZ ROZRACHUNKOWY Na zł _____ gr _____ złote słownie _____ gr jak wyżej _____
Wpłacający: nazwisko _____ imię _____ zawód _____ Poczta: _____ miejscowość _____ ulica _____ numer domu _____ numer mieszkania _____		Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa): Administracja „KOMINIARZA POLSKIEGO“ Poczta: WARSZAWA 1.
Dzień wpłaty	Podpis przyjmującego Dzień wpłaty	Numer nadawczy _____ Stempel okręgowy _____

za wyraz nienfności do swego wniosku i zrezygnuje z popierania go na przyszłej Sesji. Zastanawiająca jest jednak taktyka posła Żyborskiego (Strazy) odnośnie do swego wniosku; polega ona na odkładaniu wniesionego już wniosku z sesji na sesję jakgdyby w oczekiwaniu lepszej atmosfery dla uchwalenia i przeprowadzenia swych planów.

Zainteresowane sfery liczą widocznie na zmianę nastrojów (nawrót etatyzmu) czy też może na projektowaną przez rząd nowelizację prawa przemysłowego, względnie na uśpienie czujności sfer kominiarskich. Inaczej sobie nie można wytłumaczyć projektu ustawy, który dopiero stanie się pełnowartościowy gdy się go uzupełni słowem „Amen”.

Sejmikowi „kominiarze”

Majster i kominiarze są, ale sadze palą się w wioskach

„Dzień dobry” z 19. IV. zamieszcza następujący list:

Szanowny Panie Redaktorze!

Uprzejmie proszę o zamieszczenie mego listu w swym poczytnym piśmie. Powiat Hrubieszów posiada przy Sejmiku warsztat kominiarski, kominiarzy oraz majstrów kominiarskich do kontrolowania roboty w powiecie. Oczywiście, opłaty za czyszczenie kominów są pobierane przez gminę rocznie, a w razie nie opłacenia tej należności, gmina ściąga przymusowo, nawet z karą.

Kominiarz, jak się dowiedziałem w gminie, ma czyścić komin 8 razy w ciągu roku. Tymczasem dzieje się inaczej.

Na kominiarza trzeba czekać całymi miesiącami, a wreszcie gdy się zjawi, to nie po to, aby czyścić komin, tylko po to, aby mu gospodyni

dała słoniny, jaj, lub pszenicy, maki i t. p. Gospodyni, nie chcąc mieć kłopotu z protokołami daje mu co może, a sadze sama musi wycierać.

I z tego jest taki rezultat, że sadze się w naszej wiosce coraz palą, a w naszej gminie w Białym Polu to nawet spaliło się parę domów od sadzy.

A gdyśmy się zwrócili do warsztatu kominiarskiego w Hrubieszowie, to przysłano p. majstra, który ma kontrolować te roboty. Majster jednak orzekł, że to z naszej winy pali się sadza, że źle jest zbudowany komin, że my winniśmy pilnować sami, bo w przeciwnym razie to będziemy karani administracyjnie w myśl przepisów budowlanych.

W takim razie może by nam ktoś wyjaśnił za co my płacimy. Może by się zajęły tym władze

Miejsce dla pisemnych wskazówek, dotyczących tytułu wpłaty oraz okresu czasu, do którego wpłata się odnosi. Korespondencja zawierająca treść inną podlega opłacie przez naklejenie znaczka pocztowego w wysokości opłaty za kartkę pocztową.

Sprawdził

Wpisał

Nr. listy rozr. funkowej

Dzień nadesłania

kompetentne, i pana majstra nakłoniły docześniejszego kontrolowania tej roboty, a nie jak dotychczas raz na pół roku.

Bo my w naszej wiosce nie możemy spać spokojnie w obawie, że tu lub tam zapali się sadza i spali się nasze mienie.

S. J.

* * *

Taki „warsztat kominiarski przy sejmiku” — to tylko przedsmak tego, czym chciał obdarzyć Polskę pan Żyboriski. Kominiarze mieli by się stać urzędnikami państwowymi — a już tak to jest u nas, że urząd jest od tego, by nakładać grzywny na „opornych”. I kto wie czy „Dzień dobry” odważyłby się zamieścić list p. J. S., gdyby kominiarze pow. hrubieszowskiego byli urzędnikami Ministerstwa Kominiarskiego, a majster powiatowy miał tytuł np. inżyniera-sadzologa, no i rzecz jasna samochód służbowy. Wówczas jaja, słonina i t. p. byłyby usiłowaniem przekupienia urzędnika, co zdaje się grozi nie grzywną, a kilkuletnim kryminałem. A sadze nie tylko musiały by być przez

gospodynię wymiecione, ale może — jako „dowód rzeczowy” — przedłożone „odnośnemu referentowi”.

Red.

Sołtysi uzurpują sobie prawa kominiarzy

Wedle wiadomości, jakie otrzymała Korporacja lwowska od kierownika przedsiębiorstwa kominiarskiego w Leżajsku, powiatu łańcuckiego, sołtysi gromad Brzyska Wola i Dorbach, gminy Kuryłówki, w porozumieniu z radami gromadzkimi, obrali sobie miejscowych chłopów do wykonywania prac kominiarskich. — Wniesione przez kierownika doniesienie do Starostwa Powiatowego w Łańcucie, nie zostało dotychczas przychylnie załatwione.

Wolne Posady

Franciszek Nawrot, Młynów (Wołyń) ul. Rynkowa 48. przyjmie od zaraz pilnego, trzeźwego czeladnika na 40%.

Wydawca: Centralny Związek Korporacji Przemysłowców Kominiarzy w Polsce
Warszawa, ul. Widok 24 m. 18, tel. 2.85.43.

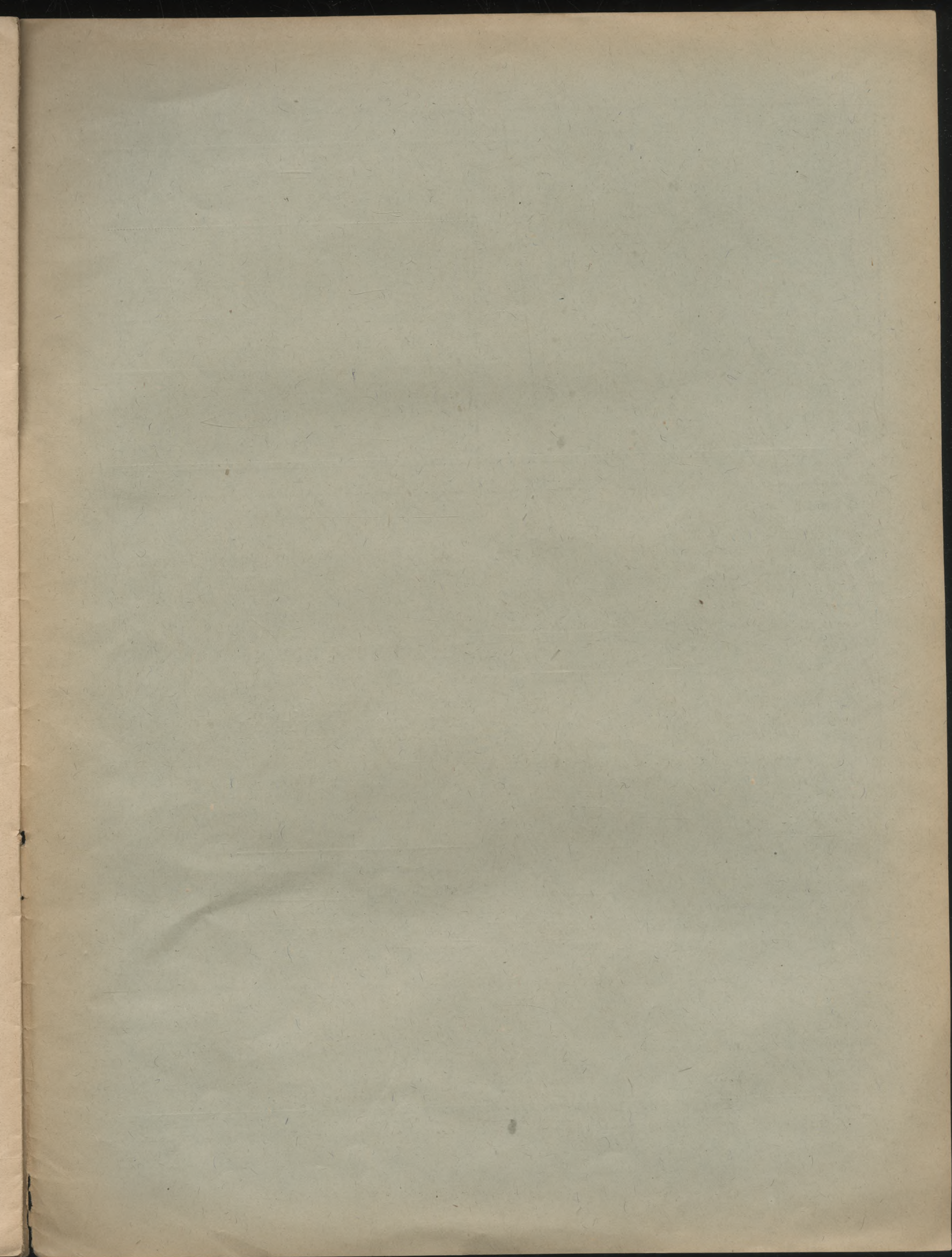
Redaguje Kolegium.

Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Chrzanowski

Redaktorzy przyjmują: w środy i soboty, w godz. 12 — 13. Sekretarz Redakcji—codziennie.

Prenumerata. Rocznie zł. 6, półrocznie zł. 3, kwartalnie zł. 1.50.

Drukarnia W. Duchńskiego, Warszawa, ul. Wolność Nr. 2. Telefon 11-64-10.

Adres odbiorcy:

przedsiębiorstwo kominiarskie

W. P. ....

DLA PP. MISTRZÓW
KOMINIARSKICH

GDY ZABRAKŁO W. PANU
RACHUNKÓW, BLANKIETÓW,
KOPERT LUB INNYCH DRUKÓW

PROSZĘ DZWONIĆ POD NR.

11 - 64 - 10

D O D R U K A R N I

W. DUCHIŃSKI i S-KA

WARSZAWA, UL. WOLNOŚĆ 2

A ŁASKAWE ZLECENIE W. PANA BĘDZIE WYKONANE
SOLIDNIE — SZYBKO I PO CENIE BEZKONKURENCYJNEJ!